REVIEW OF RESEARCH
IMPACT FACTOR : 5.7631(UIF) UGC APPROVED JOURNAL NO. 48514 ISSN: 2249-894X

VOLUME - 8 | ISSUE - 5 | FEBRUARY - 2019

ಬಸವಾದಿ ಶರಣರ ಚಿಂತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆ

ಶ್ರೀ. ಸಂಗಪ್ಪ ಬಸರಕೋಡ[1] , ಡಾ. ಪ್ರಕಾಶ ಎಸ್. ಕಟ್ಟಿಮನಿ[2]
[1]ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ, ರಾಣಿಚನ್ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಳಗಾವಿ.
[2]ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ, ರಾಣಿಚನ್ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಳಗಾವಿ.

ಸಾರಾಂಶ

ಕಳೆದ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಭಾರತದ ಸಮಾಜೋ–ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಗೊಂದಲಮಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಗೊಂದಲಮಯವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ತನ್ನತನದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತನ್ನತನದ ಪ್ರಜ್ಞೆಇಲ್ಲದ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದೊಂಡಗುಡಿದ ಸಮಾಜೋ–ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ತೆಯಾಗಲಿ ಸುಭದ್ರವಾಗಿ ಬದುಕಾಲರವು. ಆ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಬಸವಾದಿ ಶರಣರ ವಚನ ಚಳುವಳಿಯು ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸ್ಪೂರ್ತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ರಾಷ್ಟ್ರಕಟ್ಟುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಅಮೃತ ಪಾಯವೆಂದೇ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ವಚಣದ ಮೂಲಕ ಧರ್ಮೋ–ಸಾಮಾಜಿಕ ಕೊಳೆಯನ್ನು ತೊಳೆದು ಜನರ ಅಮಾಯಕತೆಯನ್ನು ದುರಮಾಡಿ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಧರ್ಮಶಾಸನದ ಮೂಲಕ ವಿಮೋಚನೆಗೊಳಿಸಿ ಸುಭದ್ರವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಬಸವಾದಿ ಶರಣರ ಸಂದೇಶಗಳು ಪೂರಕವಾಗಿವೆ. ಧರ್ಮೋ–ಅಧ್ಯಾತ್ಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನವಭಾರತ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳ್ಳುವಂತಾಗಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಂತಃಸತ್ವದ ಸೂಪ್ತಚೇತನಗೊಳ್ಳಲೆಂಬುದೇ ಈ ಲೇಖನದ ಮಹಾದಾಶಯವಾಗಿದೆ.

ಪೀಠಿಕೆ:

ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದ ನಿಷ್ಕರ್ಷೆಯ ಕುರಿತು ಯಾವಾಗಲೂ ಎರಡು ರೀತಿಯ ಚಿಂತನೆಗಳು ನಮ್ಮೆದುರಿಗೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಬಲಪಂಥೀಯ ಚಿಂತನೆಗಳು ಮತ್ತು ಎಡಪಂಥೀಯ ಚಿಂತನೆಗಳು. ಬಲಪಂಥೀಯ ಚಿಂತನೆಗಳು ಹಿಂದೂಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಾಧಾರಿತವಾದ ಸಮಾಜವು ನ್ಯಾಯಯುತವಾದದ್ದೆಂಬ ಚಿಂತನೆಗೆ ಪೂರಕವಾದ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅದರ ಘನತೆಗೌರವಗಳನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುತ್ತವೆ. ಎಡಪಂತಿಯ ಚಿಂತನಾಕಾರರು ಹಿಂದೂಧರ್ಮ ಧರ್ಮಾಧಾರಿತವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಠಿಣವಾಗಿ ಖಂಡಿಸುತ್ತಾರೆ. "ಅಸಮಾನತೆಯೇ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಅಂತರಾತ್ಮ" "ಋಟಿಜಡಣಚಿಟುಣಥಿ ು ಣಜ ಠಣಟ ಠಜಿ ಊಟಿಜಣಫುಟ"[1]ಎಂಬುದು ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರವರ ವಾದವಾಗಿದೆ. ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮುಲ್ಲರ, ಜಾನ್ ವಿಲ್ಸನ್, ಧರ್ಮಾನಂದ ಕೋಸಂಬಿ, ಗಂಗಾಧರಶಾಸ್ತ್ರಿ ಪಡಕೆ, ದೇವಿಪ್ರಸಾದ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯ, ನಾರಾಯಣ ಗುರು, ಪೆರಿಯಾರ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ, ಜ್ಯೋತಿಬಾಫುಲೆ, ಠಕ್ಕರ ಬಾಬಾ, ಬುದ್ಧ ಮತ್ತು ಮಹಾವೀರರು ಇವರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸೇರುವವರು. ಅದರಂತೆ 12 ನೇ ಶತಮಾನದ ಬಸವಾದಿ ಶರಣರ ಒಂದು ಚಳುವಳಿಯು ಉಗಮೀಸಿತು. ವರ್ಣ, ಜಾತಿ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಲಿಂಗಬೇಧಗಳ ಬೆಂಗುದಿಯಲ್ಲಿ

1. ಆಡಿ. ಃ.ಖ. ಂಟಭಜಜಇಚಿಡಿ, ತಿಡಿಣುಟಿಧ ಚಿಟಿಜ ಠಿಜಜಭಿಜ, ಗಿಠು.ಖಖಖ. ಉಠತಣ. ಠಜಿ ಒಚುಚಿಡಿಭಿಣಡಿಚಿ, ಃಠಟಭಥಿ, 1979, ಕ.87.

ಬೆಂದುಹೋಗಿದ್ದ ಶೋಷಿತ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಆಶಾಕಿರಣವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಂತ ಚಳುವಳಿಯು ಅದಾಗಿತ್ತು. ನೈತಿಕ ತಳಹದಿಯನ್ನೇ ಮರೆತಿದ್ದ ಹಿಂದೂಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂಧರ್ಮ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ನೈತಿಕತೆಯ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಒಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಚಳುವಳಿಯೇ ನಡೆದು ಹೋಯಿತು. ಒಂದುಲಕ್ಷದಾ ತೊಂಬತ್ತಾರು ಜನಜಂಗಮರು, ಏಳುನೂರದಾ ಎಪ್ಪತ್ತು ಘನಾದೀಶರು, 360 ವಚನಕಾರರು ಮತ್ತು 33 ಜನ ಮಹಿಳಾ ವಚನಕಾರರು, ವಿಶ್ವಗುರು ಜಗಜ್ಯೋತಿ ಬಸವೇಶ್ವರರ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ, ಶೂನ್ಯಸಂಪಾದನೆಯ ಪೀಠದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ಅಲ್ಲಮ ಪ್ರಭುಗಳ ಸಾನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ, "ಅನುಭವ ಮಂಟಪ" ಎಂಬಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವದ ಮಟ್ಟಮೊದಲಿನ "ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟು" ಎಂಬುದೊಂದು ಯಾವ ಜಾಥಿಮತ, ಪಂಥ, ಲಿಂಗತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲದ ವಿಶ್ವವೇ ನಿಬ್ಬೆರಗಾಗುವಂತ

ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದು ಜನ್ಮತಳೆಯಿತು. ಅದುವೇ ಲಿಂಗಾಯತ ಧರ್ಮವು. ಎರಡೆಂಬತ್ತು ಲಕ್ಷ ವಚನಗಳ ತಾತ್ವಿಕ ಚಿಂತನೆಗಳ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ವರ್ಣ, ಜಾತಿ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಗಳ ಮೂಲ ಬೇರುಸಮೇತ ಕಿತ್ತೊಗೆಯಲು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾದ ಮಧುವರಸನ ಮಗಳು ಲಾವಣ್ಯವತಿ ಮತ್ತು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಹರಳಯ್ಯನ ಮಗ ಶೀಲವಂತರ ಅವರಿರ್ವರ ಅಂತರ್ಜಾತಿಯ ಮದುವೆಯೊಂದು ಅನುಭವ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಸರ್ವರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಹೋಯಿತು. ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಮಾರಣಹೋಮಗೈದಿದ್ದ ಸಾಮಾಜಿಕತೆಯ ಗುಣವನ್ನು ಹೊಂದದ, ಸಾರ್ವತ್ರಿಕತೆಯ ನೆಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದದ, ಅಮಾಯಕರ ಶೋಷಣೆಯೇ ತಮ್ಮ ಜನ್ಮಸಿದ್ಧ ಹಕ್ಕು ಎಂದು ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ಮಣ್ಣುಗೂಡಿಸಿದ್ದ ಹಿಂದೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ನೈತಿಕತೆಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಮೂಲಕ ಶೋಷಿತರ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಹಾಗೂ ಶೂದ್ರಾತೀಶೂದ್ರರನ್ನು ವಿವೇಚನೆಗೊಳಿಸುವುದಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಧರ್ಮದಿಂದಲೇ ಸಾದ್ಯವೆಂದು ಬಸವಾದಿ ಶರಣರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದಬಸವಾದಿ ಶರಣರು ಜಾತಿ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ, ಅಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಲಿಂಗಬೇಧಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಧರ್ಮ ಸಮರವನ್ನೇ ಸಾರಿದರು. ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳಿಗೆ ಧರ್ಮೋ–ತಾತ್ವಿಕ ಅಡಿಪಾಯದ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ಧಾರ್ಮಿಕ ಚಳುವಳಿಯನ್ನೇ ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿದರು. ವಿಶ್ವಗುರು ಜಗಜ್ಯೋತಿ ಬಸವಾದಿ ಶರಣರು ತಮ್ಮ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಜಿಡ್ಡುಗಟ್ಟಿದ ಸಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಕಹಳೆಯನ್ನೇ ಮೊಳಗಿಸಿದರು. ಬಸವಣ್ಣನವರು ತಮ್ಮ ಒಂದು ವಚನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿದ್ದ ಜಾತಿಯಕುರಿತು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

“ಹೊಲೆಯುಂಟೆ ಲಿಂಗಮವಿದ್ದೆಡೆಯಲ್ಲಿ?
ಕುಲವುಂಟೆ ಜಂಗಮವಿದ್ದೆಡೆಯಲ್ಲಿ?
ಎಂಜಲುಂಟೆ ಪ್ರಸಾದವಿದ್ದೆಡೆಯಲ್ಲಿ?
ನಿಷ್ಕಲಂಕ ನಿಜೈಕ್ಯ ತ್ರವಿದನಿರ್ಣಯ
ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನಿಮ್ಮ ಶರಣರಿಗಲ್ಲದಿಲ್ಲ ॥”[1]
“ನೆಲನೊಂದೆ ಹೊಲಗೇರಿ ಶಿವಾಲಯಕ್ಕೆ ।
ಜಲವೊಂದೆ ಶೌಚಾಚಮನಕ್ಕೆ ।

1. ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ರಾಜೂರ (ಸಂ), ಷಟ್ಸ್ಥಲ : ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ, ಶ್ರೀಬಸವೇಶ್ವರ ಪೀಠ, ಕವಿವಿ, ಧಾರವಾಡ, 2003, ಪು.39.

ಕುಲವೊಂದೆ ತನ್ನತಾದವಂಗೆ ।
ಫಲವೊಂದೆ ಷಡುದರುಶನ ಮುಕ್ತಿಗೆ ।
ನಿಲವೊಂದೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ । ನಿಮ್ಮನರಿದವಂಗೆ ॥”[1]

ಶ್ರೇಣಿಕೃತವಾದ ಹಿಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಡಿವಂತರು ಮಾಡುವ ಅನಾಚರಗಳ ವಿರುದ್ಧಧ್ವನಿಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶತಶತಮಾನಗಳಿಂದಅಮಾಯಕ ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೊಳಗಾದವರ ಪರವಾಗಿ ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ನೈತಿಕತೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಲಿಂಗ ಅಸಮಾನತೆಯೇ ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವೆಂದು ಬದುಕಿದ್ದ ಅಂದಿನ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಚನಗಳಮೂಲಕ ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ.

“ಮೊಲೆಮುಡಿ ಬಂದಡೆ ಹೆಣ್ಣೆಂಬರು ।
ಗಡ್ಡ ಮೀಸೆ ಬಂದಡೆ ಗಂಡೆಂಬರು ।
ನಡುವೆ ಸುಳಿವ ಆತ್ಮನು ।
ಹೆಣ್ಣೂ ಅಲ್ಲ ಗಂಡೂ ಅಲ್ಲ।
ಕಾಣಾ ರಾಮನಾಥ॥”[2]
“ತಾಮಾಡಿದ ಹೆಣ್ಣು ತನ್ನ ತಲೆಯನ್ನೇರಿತ್ತು ।
ತಾಮಾಡಿದ ಹೆಣ್ಣು ತನ್ನ ತೊಡೆಯನ್ನೇರಿತ್ತು ।
ತಾಮಾಡಿದ ಹೆಣ್ಣು ಬ್ರಹ್ಮನ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನೇರಿತ್ತು ।
ತಾಮಾಡಿದ ಹೆಣ್ಣು ನಾರಾಯಣನ ಎದೆಯನ್ನೇರಿತ್ತು ।
ಅದು ಕಾರಣ ಹೆಣ್ಣು ಹೆಣ್ಣಲ್ಲ ।ಹೆಣ್ಣು ರಾಕ್ಷಸಿಯಲ್ಲ ।
ಹೆಣ್ಣು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ॥”[3]

ಮಹಾಶಿವಶರಣರಾದ ಜೇಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯ ಮತ್ತು ಸೊನ್ನಲ ಸಿದ್ದರಾಮೇಶ್ವರರು ಹೆಣ್ಣಿನ ಹಿರಿಮೆಗರಿಮೆಯನ್ನು ಈ ಮೇಲಿನ ವಚನಗಳ ಮೂಲಕ ಕೊಂಡಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಣ್ಣು ಕೇವಲ ಹೆಣ್ಣು ಅಲ್ಲ, ಹೆಣ್ಣುರಾಕ್ಷಿಸಿಯೂ ಅಲ್ಲ, ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಮಾರಿಯೂ ಅಲ್ಲ, ಹೆಣ್ಣು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಅಗಮ್ಯ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಆದಿಶಕ್ತಿ ಎಂದು ಕೊಂಡಾಡಿದ್ದಾರೆ.ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ದೈವಿ ಶಕ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸುವ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ಹಿರಿಮೆ ಬಹು ವಿಶಾಲವಾದದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತಿಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲ ತಾರತಮ್ಯ, ಮೇಲುಕೀಳುಭಾವನೆಗೆ ತಾಯಿಬೇರಿನಂತೆ ಹಾಲೆರೆದು ಪೋಷಿಸುವ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಪುರಾಣ, ಸೃತಿಸ್ಮೃತಿಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನೇ ತಮ್ಮ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು. ಆ ವಚನಗಳು ಇಂತಿವೆ :

1. ಡಾ. ಚಂತ್ರಶೇಖರ ಟಿ. ಆರ್., ಲಿಂಗಾಯತ ತತ್ವ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆ, ನೀಲಗಂಗಾ ಪ್ರಕಾಶನೆ, ಬಾಗಲಕೋಟ, 2010, ಪು.40
2. ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ರಾಜೂರ (ಸಂ), ಷಟ್ಸ್ಥಲ: ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ, ಶ್ರೀಬಸವೇಶ್ವರ ಪೀಠ, ಕವಿವಿ, ಧಾರವಾಡ, 2003, ಪು.122.
3. ಡಾ. ಚಂತ್ರಶೇಖರ ಟಿ. ಆರ್., ಲಿಂಗಾಯತ ತತ್ವ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆ, ನೀಲಗಂಗಾ ಪ್ರಕಾಶನೆ, ಬಾಗಲಕೋಟ, 2010, ಪು.7.

“ವೇದ ವಿಪ್ರರ ಮತು, ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂತೆಯ ಸುದ್ದಿ
ಪುರಾರಣ ಪುಂಡರ ಗೋಷ್ಠಿ, ಆಗಮಗಳು ಅನ್ಯತದ ನುಡಿ
ತರ್ಕ, ವ್ಯಾಕರಣ, ಕವಿತ್ವಗಳೆಲ್ಲ ಕಲ್ಪನಾ ಪ್ರೌಢಿಮೆ
ತನ್ನೊಳಗನರಿದ ಅನುಭವದಿಂದ ಘನವಿಲ್ಲೆಂಬೆ ಕಲಿದೇವರ ದೇವಾ॥”[1]
“ವೇದಕ್ಕೆ ವರೆಯ ಕಟ್ಟುವೆ ।
ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ನಿಗಳನಿಕ್ಕುವೆ ।
ತರ್ಕದ ಬೆನ್ನಬಾರನೆತ್ತುವೆ ।
ಆಗಮದ ಮೂಗು ಕೊಯ್ಯುವೆ ।
ಕೇಳಯ್ಯಾ, ಮಹಾದಾನಿ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ ।
ಮಾದಾರ ಚನ್ನಯ್ಯನ ಮನೆಯ ಮಗನಾನು ॥”[2]

ಶೂನ್ಯ ಪೀಠದ ಹರಿಕಾರರಾದ ಅಲ್ಲಮ ಪ್ರಭು ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಕುರಿತು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೊರಗೆಡವಿದ್ದಾರೆ.

ವೇದ ವಿಪ್ರರ ಮಾತು । ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂತೆಯ ಸುದ್ಧಿ ।
ಪುರಾಣ ಪುಂಡರಗೋಷ್ಠಿ । ಆಗಮಗಳು ಅನ್ಯತದ ನುಡಿ ।
ತರ್ಕ,ವ್ಯಾಕರಣ,ಕವಿತ್ವಗಳೆಲ್ಲ ಕಲ್ಪನಾ ಪ್ರೌಢಿಮೆ ।
ತನ್ನೊಳಗನರಿದ ಅನುಭವದಿಂದ ಘನವಿಲ್ಲೆಂಬೆ । ಕಲಿದೇವರ ದೇವಾ॥”[3]

ಬಸವಾದಿಶರಣರ ಎಲ್ಲ ವಚನಗಳ ಸಾರಾಂಶವು ವರ್ಣ, ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಲಿಂಗಾಧಾರಿತ ಹಿಂದೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೆ ಕಿತ್ತಿಹಾಕುವದಾಗಿತ್ತು. ವಿಪ್ರಮೊದಲಾಗಿ ಅಂತ್ಯಜ ಕಡೆಯಾಗಿ ಶಿವಭಕ್ತರಾದವರೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಎಂಬ ಸತ್ಯವನ್ನು ಸಾರುವದಾಗಿತ್ತು. ನಡೆನುಡಿ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾದಲ್ಲಿ ಜಾತಿಸೂತಕವಿಲ್ಲವೆಂದು ಧರ್ಮಾಂಧರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವದಾಗಿತ್ತು. ತನ್ನ ಹೊಲೆಯ ತಾನರಿಯದೆ ಮುನ್ನಿನವರ ಹೊಲೆಯನಸುವ ಭ್ರಷ್ಟರು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ತರಾಟೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿತ್ತು. ಅಯೋನಿ ಜನಿತನಾದಡೇನು ದೇವನೋದಿದಾತನೆ ಕುಲಜನೆಂದು ತಿಳಿಸುವದಾಗಿತ್ತು. ಮಡದಿಯ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಮೊಲೆಮುಡಿ ಇದ್ದಿತ್ತೆ, ಒಡೆಯನ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಇದ್ದಿತ್ತೆ ಯಜ್ಞೋಪದೇಶದ ನಿಯಮ, ಅಂತ್ಯಜನ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಹಿಡಿದಿದ್ದನೆ ಹಿಡಿಗೋಲವೆಂದು ಜಾತಿವಾದಿಗಳನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸುತ್ತಾರೆ ಬಸವಾದಿ ಶರಣರು. ಜಾತಿವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ದೈವತ್ವಕ್ಕೆರಿಸಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಜೀವ ತುಂಬುತ್ತಿದ್ದ ಜಾತಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯಂತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನುಧಿಕ್ಕರಿಸುವದಾಗಿತ್ತು. ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಪವಿತ್ರವೆಂಬ ಭ್ರಮೆಯನ್ನು ಬಗ್ನಗೊಳಿಸುವದಾಗಿತ್ತು. ಜಾತಿಯ ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಸತ್ತಿದ್ದ ಅಮಾಯಕರಿಗೆ ಪಾರಾಗುವ ಬಗೆಯನ್ನು

1. ಡಾ. ಚಂತ್ರಶೇಖರ ಟಿ. ಆರ್., ಲಿಂಗಾಯತ ತತ್ವ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆ, ನೀಲಗಂಗಾ ಪ್ರಕಾಶನೆ, ಬಾಗಲಕೋಟ, 2010, ಪು.11.
2. ಅಂಗಡಿ ಲಿಂಗಬಸಪ್ಪ, ಬಸವಾದಿ ಶರಣರ ವಚನ ದೀಪ್ತಿ, ಬಸವಕೇಮದ್ರ ಚಿತ್ತರಿಗಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಮಹಾಂತೇಶ್ವರ ಧರ್ಮಪ್ರಸಾರಕ ಮಂಡಲ, ಇಲಕಲ್ಲ, 2002, ಪು.57.
3. ಶರಣಲಿಂಗಪ್ಪ ಅಂಗಡಿ;–ಬಸವಾದಿ ಶರಣರ ವಚನ ದೀಪ್ತಿ, ಬಸವಕೇಂದ್ರ ಚಿತ್ತರಗಿ ಶ್ರೀವಿಜಯ ಮಹಾಂತೇಶ್ವರ, ಇಳಕಲ್ಲ, 2002, ಪು.57.

ತೋರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಒಂದುವೇಳೆ ನಾವು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯನ್ನು ಅಳಿಸಿಹಾಕದಿದ್ದರೆ ಅದೇ ನಮ್ಮನ್ನು ಅಳಸಿ ಹಾಕುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳುವುದಾಗಿತ್ತು.

ಒಟ್ಟಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಭಾರತದ ಚರಿತ್ರೆಗೆ ಬಗೆಯುವ ಅಪಚಾರವನ್ನು ತಡೆಯುವದಾಗಿತ್ತು. ನಿಕೃಷ್ಟ ಜಾತಿಧರ್ಮಿಯರಲ್ಲಿ ಬದುಕಿನ ಭರವಸೆ ಮತ್ತು ಆತ್ಮಸ್ಥೈರ್ಯವನ್ನು ತುಂಬುವದಾಗಿತ್ತು. ದಲಿತ, ಹಿಂದುಳಿದ, ಸ್ತ್ರೀಕುಲಗಳಲ್ಲಿ ಅರಿವಿನ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಮೊಳಗಿಸಿ ಹಸನಾದ ಬಹಿರಂಗದಬದುಕಿನಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರನ್ನುಅಣಿಗೊಳಿಸುವದಾಗಿತ್ತು. ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಭಾವೈಕ್ಯತೆಯ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು, ಸೌಹಾರ್ದಯುತವಾದ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪುನರ್ನಿರ್ಮಾಣಗೊಳಿಸುವದಾಗಿತ್ತು. **"ಅಹಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ಮಿ"** ಎಂಬ ನಿಜತತ್ವವನ್ನು ಹಿಂದುಗಳ ನಡುವಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಳಿಸುವದಾಗಿತ್ತು. ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಸಮಾಜೋ–ರಾಜಕೀಯ ಆಷಾಡಭೂತಿಗಳು ತಾವು ವಾಸ್ತವವಾದಿಗಳೆಂದು ಹಾಕುವ ಡಾಂಬಿಕ ಸೋಗಿಗೆ ಕೊನೆಹೇಳುವದಾಗಿತ್ತು. ಧರ್ಮ, ವರ್ಣ, ಜಾತಿ ಲಿಂಗತಾರತಮ್ಯಗಳನ್ನು ಬೇರುಸಮೇತ ಈ ದೇಶದಿಂದ ಕಿತ್ತೊಗಿಯುವದಾಗಿತ್ತು. ಸ್ವಾವಲಂಬನ ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಮತ್ತು ಆತ್ಮಗೌರವಗಳನ್ನು ಶೋಷಿತರಲ್ಲಿ ಮರುಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸುವದಾಗಿತ್ತು. ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಅಲಕ್ಷಿಸಿ ಭವಿಷತ್ತನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ ಭೂತಕಾಲಕ್ಕೆ ಜೋತುಬಿದ್ದ ಮಂದಮತಿಗಳಿಗೆ ಬದುಕುವ ಹಸನಾದ ದಾರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವದಾಗಿತ್ತು. ಅರಿವು ಮತ್ತು ಅನುಭವಗಳ, ಆಚಾರ, ನಡೆನುಡಿಗಳ ಸಮನ್ವಯತೆಯ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಸಾರುವದಾಗಿತ್ತು.

ನರಕಸದೃಶ್ಯವಾದ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಯಳ ಯಾತನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಗೊಳಿಸುವದಾಗಿತ್ತು. ಮೆಟ್ಟಿ ಆಳುವ ಸವರ್ಣೀಯರ ದರ್ಪವನ್ನು, ಒಟ್ಟರಿಸಿ ಅಳುತ್ತಿರುವ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರ ಮತ್ತುಮಹಿಳೆಯರ ದುರ್ಬರವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸುವದಾಗಿತ್ತು. ಕಳೆದುಹೋದ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಶೋಷಿತರಿಗೆ ಮರಳಿಸುವದಾಗಿತ್ತು. ಮಾನವೀಯ ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ನಷ್ಟಮಾಡಿ, ದುರಭಿಮಾನದ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯಿಂದ ಜಾತಿಯ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ಮೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸವರ್ಣೀಯರಿಗೆ ದಲಿತರನ್ನು ಅನುಗಾಲವೂ ಬಗ್ಗಿ ಬಡಿದು ಅವಮಾನಕರವಾದ ಹೀನಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಡಲು ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಾಸನಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಘನೀಕರಿಸಿರದ ಘೋರ ಕಟ್ಟಳೆಗಳಿಗೆ ವಿದಾಯ ಹೇಳುವದಾಗಿತ್ತು. ಸ್ವಾರ್ಥ ಮತ್ತು ರಹಸ್ಯಮಯವಾದ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ನಿಗೂಢತೆಗಳ ಅಸಾಧಾರಣವಾದ ಅತೀಶಯೋಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ನಾಮಗೊಳಿಸುವದಾಗಿತ್ತು. ದೇವರು, ಧರ್ಮ, ಪಾಪಪುಣ್ಯ, ಸ್ವರ್ಗನರಕಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಊಹಾಪೊಹ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವದಾಗಿತ್ತು. ಈ ಜಾತಿಪದ್ದತಿ ಮತ್ತು ಲಿಂಗಬೇಧಗಳೇ ಹಿಂದೂಗಳ ಜೀವದ ಜೀವಾಳವೆಂದಾದರೆ ಸಾಂಘಿಕವಾಗಿ ಬದುಕುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಕೇಳುವದಾಗಿತ್ತು. ಈ ಜಾತಿಪದ್ದತಿ ಮತ್ತು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯಂತ ಅಮಾನವೀಯ ವಿಚಾರಗಳು ಭಾರತೀಯರ ಜಾಗೃತಿಗೆ ಮತ್ತು ಏಳಿಗೆಗೆ, ಭಾರತೀಯರ ನೆಮ್ಮದಿಗೆ ಘನಘೋರ ವಿಘ್ನಗಳಾಗಿವೆಯಂಬುದನ್ನು ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಮನಗಾನಿಸುವದಾಗಿತ್ತು.

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ಹಿಂದೂಗಳು ದೇವರು ಮತ್ತು ಧರ್ಮಗಳ ವಿಪರೀತ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಂದ ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರ ಸತ್ಯವನ್ನು ಬಯಲು ಮಾಡುವದಾಗಿತ್ತು ಜಾತಿಯಿಂದ ವಂಚಿತರಾದ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಬಂಧನಗಳ ಭಯಾನಕತೆಯನ್ನು ಬಯಲು ಮಾಡಿ ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಎಳೆತರುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಅವರದಾಗಿತ್ತು.

ಹಾಗಾಗಿ ಜಾತಿಗಿಂತ ನೀತಿಗಾಗಿ, ಧರ್ಮಕ್ಕಿಂತ ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ, ಪರಂಪರೆಗಿಂತ ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ, ಭಕ್ತಿಗಿಂತ ಭಾವೈಕ್ಯತೆಗಾಗಿ, ತಾತ್ವಿಕತೆಗಿಂತ ವಾಸ್ತವಿಕತೆಗಾಗಿ, ಬೋಧನೆಗಿಂತ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ, ಚರಿತ್ರೆಗಿಂತ ಚಾರಿತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡುವ ಮೂಲಕ ಭಾರತ ದೇಶವನ್ನು ಪರಮಪಾವನ ಪುಣ್ಯಭೂಮಿಯ ಸ್ವರ್ಗವನ್ನಾಗಿಸುವ ಕನಸ್ಸನ್ನು ಅವರು ಕಂಡಿದ್ದರು. ಈ ಕಾಣುವ ಸ್ವರ್ಗ ಶಿವನ ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಅದು ಸತ್ಯ ಸದ್ವರ್ತನೆಗಳುಳ್ಳ ಸದಾಚಾರಿಗಳ ಸರಸ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿದೆ. ಕಾಣದ ದೇವರು ಮತ್ತು ದೇವಲೋಕದ ಬ್ರಮೆಯನ್ನು ಜನರ ತಲೆಯಿಂದ ಕಿತ್ತೆಸೆಯುವದಾಗಿತ್ತು. ಜಾತಿಸೂತಕ ಬಿಡಿದ ಶಾಸ್ತ್ರಗೋಷ್ಟಿಯು ವ್ಯರ್ಥವಾದುದು, ಬದಾವಣೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ ಸಮಾಜಗೋಷ್ಟಿಗಳು ವ್ಯರ್ಥವೆಂದು ಅಜ್ಞಾನದ ಕಸವನ್ನು ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಅರಿವಿನ ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ತೊಳೆಯುವದಾಗಿತ್ತು. ಧರ್ಮವೆಂಬ ಹೆತ್ತತಾಯಿಯನ್ನು ವ್ಯಭಿಚಾರಕ್ಕೆಳಿದಿದ್ದವರ ಮರ್ಮವನ್ನು ಬಯಲು ಮಾಡಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯಂಬ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸುದಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನವಜೀವಿಯ ದೇಹದಲ್ಲೆ ದೇವರು ಇದ್ದಾನೆಂದು ಶರಣರು ತಿಳಿಸುವದಾಗಿತ್ತು.

ಈ ಮೇಲಿನ ವಚನಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾನವ ಜೀವನದ ಸಾಧನೆ ಮತ್ತು ಜೀವನ ಸಾಫಲಕ್ಯೆ ಹಾಗೂ ಸತ್ಯಸುಖ ಸಮೃದ್ಧಿಗಳ ಸಂಕಲ್ಪಗಳಿರಬೇಕು ಎಂಬ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದೇ ಬಸವಾದಿ ಶರಣರ ಸಂದೇಶವಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಶರಣರ ಸಂದೇಶದ ಮೂಲಕ ರಾಷ್ಟ್ರ ಕಟ್ಟುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಲೆಂದು ಹಾರೈಸುವೆ.

ಆಧಾರ ಗ್ರಂಥಗಳು

1. ಶರಣಲಿಂಗಪ್ಪ ಅಂಗಡಿ;–ಬಸವಾದಿ ಶರಣರ ವಚನ ದೀಪ್ತಿ, ಬಸವಕೇಂದ್ರ ಚಿತ್ತರಗಿ ಶ್ರೀವಿಜಯ ಮಹಾಂತೇಶ್ವರ, ಇಳಕಲ್ಲ, 2002.
2. ಡಾ. ಚಂತ್ರಶೇಖರ ಟಿ. ಆರ್., ಲಿಂಗಾಯತ ತತ್ವ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆ, ನೀಲಗಂಗಾ ಪ್ರಕಾಶನೆ, ಬಾಗಲಕೋಟ, 2010.
3. ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ರಾಜೂರ (ಸಂ), ಷಟ್ಸ್ಥಲ: ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ, ಶ್ರೀಬಸವೇಶ್ವರ ಪೀಠ, ಕವಿವಿ, ಧಾರವಾಡ, 2003.
4. ಅಂಗಡಿ ಲಿಂಗಬಸಪ್ಪ, ಬಸವಾದಿ ಶರಣರ ವಚನ ದೀಪ್ತಿ, ಬಸವಕೇಮದ್ರ ಚಿತ್ತರಿಗಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಮಹಾಂತೇಶ್ವರ ಧರ್ಮಪ್ರಸಾರಕ ಮಂಡಲ, ಇಲಕಲ್ಲ, 2002.
5. ಡಾ.ಬಿ.ಆರ್ ಹಿರೇಪಠ(ಸಂ.ಇತರರು);– ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನಗಳ ಸಮಾಲೋಕನ, ಶ್ರೀ ಚನ್ನವೀರಸ್ವಾಮಿಜಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಸಾರಂಗಮಠ, ಸಿಂದಗಿ, 2003.

6. ರಾಜೂರ ವೀರಣ್ಣ., ಬಸವಣ್ಣನವರ ಪ್ರಮುಖ ಚಿಂತನೆಗಳು, ಶ್ರೀ ಬಸವೇಶ್ವರ ಪೀಠ, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ, 2003.
7. ತಿಪ್ಪೆಶೆಟ್ಟಿ ಮಹೇಶ., ಬಸವತತ್ವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆ, ಪ್ರಸಾರಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, 2008.
8. ಅನ್ನದಾನಯ್ಯ ಪುರಾಣಿಕ., ಬಸವೇಶ್ವರರ ಸಮಕಾಲೀನರು, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ, 1977.
9. ಆಡಿ. ಃ.ಖಿ. ಂಟಭಜಜಚಿಡಿ, ತಿಡುಣಟಿಧ ಚಿಟಿಜ, ೞಜಜಛಿಝ, ಗಿಖ.ಖಖಖ. ಉಠತಿಣ. ಠಜಿ ಒಚ್ಬುಚಿಡಿಭ್ಯುಣಡಿಚಿ, ಃಠಟಭಥಿ, 197.

LBP PUBLICATION